

NEEMIAS

Hawě unāmati hātxaki

Pérsia shanē ibuhaira Neemias dayashūbiai hawē shenipabū maewā Jerusalémwē nuikī mishki kenebauni di anibu bena wakatsi ikī hawē tsuma shanē ibuhaira yuka nitxinikiaki. Jerusalém Deuski nukuti hiwe hayabia ha mishki kenebaūkī benawakī huneriabuma hanu hiweabu hawē dakeaibu mae betsa ha dapi hiwebaunabū hatuki kashékubainaibū hatū shanē ibuhaira kushipa hayamakē hatū mae mishki kene tsuā pewama inibukiaki. Hawē mishki kene ma bena watā hawē benimaibū Levī enabū Senhor Deusū hātxa hatu yusīkubainaya ana txibākī taewanibukiaki.

Neemiasī hawenabukiri Deus yukashunikiaki, na hātxarā

1 ¹Na miyuirā, haska ea Hacialiasī huni bake Neemias ē hiwekūkainaikiriki. Hanua Pérsia nawa shanē ibuhaira Artaxerxesī hatu yunukubaini ma 20 ano kaitiā ushe betsa Quisleutiā shanē ibū maewā Susā anu ea Neemias ē dayai hiwekē ²ē betsa Hanani inū huni betsabu Judá enabū mai pakea anua bui hikiabu Jerusalémkiri inū Babilōnia shanē ibuhairatū nukunabu hatu iyuaibū habu Judeubu pashanibukiri ē hatu yuka ikaya ³ea kemakī yuikī: “Nawabū hatu atxiaitiā pashaniburā, pakubaini nukū mai pakea anu bikahaira tenei dakeyabi hiweabuki. Hamē Jerusalém anurā, txakaburiki. Mishki kenebaunibu berā keyunibu mania inū hanu hikiti shui beputi tibi txiwē kuakī keyurianibuki”, ea wabu

⁴ea haska wabu haska kaka nīkatā tsaua ē kashayamaki. Hanua shaba hatira punu nuka samakekī Deus nai anuabe hātxakī ea akī ⁵yuikī: “Nai anua Senhor Deusuū, mī mekenika Deus kushipa meseki. Tsuabūra mia betxipaikī mī yunuti hātxa inū mī nemati hātxa txibākī akubainaibuwē nuikī haska mī hatube yubakani heneama shinākī mī akubainaii. ⁶Haskawē taeshū shaba inū meshu merā tibi Israelī enabu mī tsumabu ē mia hatukiri yukashūkubaāmis mī nīkanū ikis ē mia ana ea akaii. Nukubunā, natiā nū unaiī. Israelī enabu mikiri

nũ txakabuhairakubiranimabuki, enabu inũ earã. ⁷Mĩ nuku uĩbiaya nukurã, Israelĩ enabu nukũ shenipabu inũ nukubu txakabuhairai nũ hiwekubiranimabuki. Haska wakĩ mĩ tsuma Moisés mĩ kenemani mĩ yunuti hãtxa inũ, mĩ nemati hãtxa inũ, mĩ yusĩti hãtxa mĩ nuku yuini hawa nĩkakĩ hawa txibã pewama nũ hiwekũkainaii. ⁸⁻⁹Bebũkiri nukũ shenipabu yuikĩ: “È hãtxa danãkĩ mã txakabuwakubainaibu nawa betsa betsapa mai hirabi manibaunabu anu ã matu sa ashanaii. Hakia ekiri shinã betsa watã ã yusĩti hãtxa ana nĩkakatsis ikĩ mã ana ea pe txibãkubainaya kupikĩ mai kesua txaihaira anu matu nitxĩkĩ matu sa abianishũ haria iwekĩ hanushũ eã ã matu unãtiwamakĩ ã kena netãkĩ ã meribi wakĩ katuni anu ã ana matu iweshũ hiwemashanaii”, akĩ haska mĩ Moisés yuini shinaĩrawe, hakimamarã.

¹⁰Nuku itxakawaibu hatu nemakĩ mĩ kushipawẽ mĩ nuku mekekubainiwẽ taea nũ minabuki, mĩ tsumaburã. ¹¹Mibe hãtxakĩ ã mia ea akai ea nĩkawe. Senhor Deusuũ, ã shanẽ ibu ewẽ nuimawe. Ha ã shanẽ ibu Artaxerxes ewẽ nuikĩ ekiri pe shinãyã haskawẽ taeshũ ã mia duawakatsi haskakiri ã mia yukaii”, anikiaki.

**Jerusalém anu Neemias kakatsi ikaya
Artaxerxesĩ nitxinikiaki, na hãtxarã**

Ea Neemiasinã, shanẽ ibuhaira Artaxerxesĩ nushuti pewakĩ hawẽ kãtxaki hushkeshũ dau hayamẽkaĩ, iwanã, eã dukũ metã hawa dau hayamakẽ ã amakubainiki.

2 ¹Artaxerxes shanẽ ibui ma 20 ano kaya ushe Nisã anu shaba betsatĩã hawẽ vinho ã amai ã punu nukahaira ea uĩkĩ ²ea yukakĩ:

—Mĩ punu nukahaira ã mia uiaĩ. Mĩ haskai ikai? Mĩ isĩ teneamabia haskai hawa shinãhairai mĩ punu nukamẽ?— ea wa

ea haska wakĩ datea dateyabi ³ẽ shanẽ ibuhaira yuikĩ:

—Shanẽ ibuũ, hiweyukũkaĩwẽ! Txanima na ã punu nuka mĩ ea uiaĩnã, ha maewã anushũ ã shenipabu maiwapaunibu hatũ mishki hiwe inũ kenebaunibu ma hatuki di iki keyuni inũ hawẽ shui beputi tibi kuabiranibuwẽ taea ã ana hatu uĩsma haska shinaĩ ã punu nukahairaki— ã wa

⁴shanẽ ibũ ea yukakĩ:

—Mia haska washũkĩ ã mia merabewatirumẽ?— ea wa

hau ea merabewanũ Deus nai anua ã huĩtinĩ yukatã ⁵ẽ shanẽ ibu yuikĩ:

—Shanẽ ibuũ, haska ã mia dayashunai mĩ ea betxipaii keskarã, mĩ ã shanẽ ibũ ekiri haska pe shinãkĩ mĩ ea yunuarã, Judã mai pakea anu kashũ hanu ã shenipabu maiwanibu anu uĩkĩ ã hatũ mae ana pewakĩ ã hatu bena washũkatsis ikaii— ã waya

⁶hawẽ aĩ shanẽ ibuhairari ha dapi tsaukẽ shanẽ ibũ ea kemakĩ yuikĩ:

—Hari karã, hati ano mĩ txĩtunũ ika ikai?— ea wa

ha baritiã ē hushanai ē yuia ea nitxinũ ika shanẽ ibu benimakĩ:

—Katãwẽ— ea waya ⁷hanushũ eã yuikĩ:

—Judá enabũ mai pakea anu ē kai hau ea nemayamashanũbũ Hene Eufrates ukeri bari kaikiri hiweabu habũ yununikabu shanẽ ibu beshmasbu yunukĩ ekiri ea hatu keneshũwẽ, haska mĩ betxipaiiai keska wakinã. ⁸Ha inũ, mĩ yunua betsarã, hatũ hi shukua mekea hawẽ kena Asafe anu ea hatu kenemashũriawe. Deus kẽwãti hiwe beputi inũ, mae mishkiwẽ kenebaunibu hikiti shui beputi ē washanai inũ hanu ē hiweshanai anu ē beputi ē washanai hau ea yunushanũ ea yuishũwẽ— akĩ ē Deus nuikipahairatũ ea merabewaya shinãkĩ ē shanẽ ibu ē yuia haska ē yukai keska ea merabewayamaki.

⁹Kai Hene Eufrates ukeri bari kaikiri hiweabu yununika shanẽ ibu beshmasbu shanẽ ibuhairatũ hatu keneshũshina ē hatu inãniki. Ea haska besti nitxiãma hau habũ ea mekebainũ hawẽ detenamenikabu shanẽ ibu beshmasbu inũ cavalowẽ katsaumbaãimisbu itxapaya ebe shanẽ ibuhairatũ hatu yunuyamaki. ¹⁰Israelĩ enabu merabewatanũ ika ē ma hikikẽ Horom anua Sambalate inũ Amom nawa yununika beshmas Tobiasĩ nĩkatã hawa habũ haska betxipaiama inibuki, tsua hushũ Israelĩ enabu merabewai uĩkatsi ikamarã.

Jerusalém mishkiwẽ ana kene benibaũkatsi yubakanibukiaki, na hãtxarã

¹¹Hanua kakũkaini atimas Jerusalém anu ē hikishina hanua 3 dia huĩrukũtã ¹²Jerusalém anushũ hawara ē ashanai Deusũ ea shinãmaima hawa tsua yuiama meshu merã bututã ē huni eskarabesbetã uĩ kai ea besti cavaloki katsaumea kauani ¹³habias meshu merã napaku anu pukinibu hawẽ kena Dragãokiri hikiti shui anu hune tashnikaini inũ, hanu txaka putamisbu hikiti shuikiri kawãkĩ Jerusalém mishki kenebaunibu di akĩ keyunibu inũ, beputi tibi kua keyunibu uĩkubauni ¹⁴hanua kakũkauni ũpash habai beputi Porta da Fonte bebũ kematã shanẽ ibũ ũpash aruti mai pukĩshũ mishkiwẽ kebẽbaunibu anu niti itã mishki kebenibuwẽ taea harakiri ē cavalo katimakẽ ¹⁵yamenapũ meshubiakẽ pashku debu txai dũkeatãkĩ mishki kenebaunibu di anibu uĩ keyutã habias bai nũ kawẽ ana hawẽri txĩtũkirani habias pashku debu anu beputi kini Porta da Fontewẽ nũ hikiniki.

¹⁶Haska shinaĩ meshu merã ē katãshu inũ haska yubakakatsi ē uiãtãshina nukunabuma nawa yununikabu shanẽ ibu beshmasbũ ea hawa unãbumakẽ ha dikabi nukunabu Deusbe hãtxashunikabu inũ, habu dukũ nukũ shanẽ ibubũ enabu inũ, nukũ shanẽ ibu beshmas yununikabu inũ, dasibi Judeu hunibu dayashanaibu ē haska shinaĩ ē hatu banabimariama iaketãshina ¹⁷atimas hatu itxawatã yuikĩ:

—Jerusalém dasibi di akĩ keyunibu inũ hikiti shui beputi dasibi kua keyukĩ nuku nuitapawanibu mã unãhairaii. Hau nukuki ana

kasheyamashanūbū eki dasikāwē, Jerusalém mishki kenebaunibu di anibu ana benibaūkī bena wakī nū pewanūbunā— akī

¹⁸haska Deusū ea duawakī merabewashina inū haska Pérsia nawa shanē ibuhairatū ea pe yuishina ē habu yuia habū ea kemakī yuikī:

—Haskakenā, dayai taeribaunākāwē!— iki dasibibūri hatu benimawakeakeaibū ¹⁹ē hatu haska wai ē hātxa nīkabirā Horom anua Sambalate inū, Amom nawa yununika shanē ibu beshmas Tobias inū, Árabe nawa Gesém nukuki kashekī nuku hātxa txakabuwakī ea danākī yuikī:

—Mā nuku haska wanū ika ikai? Pérsia shanē ibuhairatū hātxa mā daka danaī ana haki sinatakanai?— ea wabu

²⁰ētseri hatu kemakī:

—Deus nai anuatū nuku yunushīshū dayamakī dasibi nuku pe keyumashanaiwē taeshū nū hawē tsumabunā, maewā mishkiwē kenebaūkī nū taewaii. Hakia maturā, Jerusalém anu mā ibia mā nukubemaki. Mā ana hawa nuku yunutirubumaki. Hawaira dasibibū matu hakimakī tsuā matu ana shināma ishākanikiki— ē hatu waniki.

Judá enabuki sinatai hatuki kashenibukiaki, na hātstarā

4 ¹Jerusalém mishkiwē kenebaunibu di anibu nū ana bena wakī pewakī taewayā Sambalatē nīkatā pubeī nukuki sinatahairakī Judeubuki kashei taekī ²nukukiri hawē haibuaibu inū Samaria anu detenamenikabu Sambalatē hatu yuikī: “Ha Judá enabu pitiuma mawabiirā, haskara shinaī dayai ikanimēkaī? Hawē mekenika Deus kēwākī inabu nami ana menushunaibu nū hatu nematiruma dabanē haska shinaī ikanimēkaī? Hawē kene benawakī shaba bestitxai keyutirubu shinākanimēkaī? Mishki datsa kene pewanibu menunibu anua hawē mishpu bena watirubumē?” hatu waya ³ha dapi nishū Amom nawa Tobiasī kashewakī hatu yuikī: “Benawakī keyubiabu mishki kene babui kamā inu haki inakaina di ishanikiki”, ikī usākī hatu yuia,

Neemiasī Deus ea anikiaki, na hātstarā

⁴habu nukuki kasheaibu nīkatā eā Deus ea akī: “Nukū mekenika Deusū, haska nukuki kasheaibu hatu nīkakubaīwē. Nukukiri hātxa txakabubiaibū hatū txakabu ana hatuki txītūmawe. Ha hatuki sinataibū hau hatu maemakī atxishū hatū mae txaihaira anu hau hatu iyushanūbūwē. ⁵Jerusalém mishki kene benawakī pewabaunaibu hatuki ēhē ikaibuwē taeshū hatū txakabu buashunama mia bebunua hatu hakimayamashāwē”, aka

Ha hatuki sinataibu Judá enabuki yubakanibukiaki, na hātstarā

⁶mishki kene dayai heneama akubaini nukunabu benimai shinā txākaī dayahairakī ma benibaūkī hawē keyatapa namakis wabainaibū

7Jerusalém mishki kenebaunibu di anibu ana benawakĩ akubaĩkĩ shui wanibu bepukĩ ma taewaibũ nĩkatã Sambalate inũ, Tobias inũ, Árabe nawabu inũ, Amomnẽ enabu inũ, maewã betsa Asdode anu hiweabu nukuki sinatahairakĩ ⁸hatũ detenamenikabu hatu yunukĩ Jerusalém atxikĩ detekĩ txakabuwashanũ ika dasibi itxa yubakashinabuwẽ ⁹taea hau Deusũ nuku merabewanũ Deus ea atã shaba inũ meshu merã tibi hau habũ nuku uĩkĩ nuku mekekubainũbũ nũ hatu nitxĩbauna ¹⁰hanua Judá enabũ datekĩ ea yuikĩ: “Mishki di akĩ ture ture anibu itxapahairawẽ taea nukũ dayaru hĩ iki unãyamasaiuwẽ taea mishki kenebaũkĩ nũ keyutirumakĩ”, ikaibũ,

¹¹habiatĩari nukuki sinataibu nukũ mae merã hikibirã nũ hawa uiãma inũ nũ hawa unãma habũ nuku detebaũkĩ nukũ daya nuku henematirubuki. ¹²Hakia nukunabu Judá enabu hatu dapi hiweabũ hatũ hãtxa nĩkakĩ nuku yuinũ ika habu bebirã bebirãkĩ nuku yuikĩ: “Matũ mae kebaũtã hikibirãkĩ matu deteshãkanikiki. Uĩrakãwẽ”, nuku abirã abiranaibuwẽ ¹³taeshũ hau habũ nuku uĩshunũbũ mishki kene uke merã hiwe ibu tibi hawenabu hunibuyabi hatũ matxatu txaiãpa kenuhaira inũ, hatũ hashi txaiãpa inũ, hatũ pia itxapaya hanu kene txãpa anu inũ beshpa anu hau mapubaunũbũ ã hatu yunua ¹⁴hakia habu buabuma dateaibu uĩ benitã shanẽ ibumisbũ enabu inũ, yununikabu inũ, huni betsabu eã hatu yuikĩ: “Hawa dateyamakãwẽ. Nukũ mekenika Senhor Deus kushipapaira ha besti meseki shinãkãwẽ. Haska shinãkubaĩkĩ matũ betsabu inũ, matũ huni bakebu inũ, matũ aĩbu bakebu inũ, matũ aĩbuaibu inũ, matũ hiwe dasibi mekei nukuki sinataibu hatu deteshũkubaĩkãwẽ”, ã hatu wa, date maĩtã haska ã hatu yunua ikaibũ

¹⁵hatu nemanũ ika ma dasibi nũ pei keyuabũ ha inũ habu haska nukuki sinataibu yubakaibu Deusũ hatu itimaska wakĩ keyua habũ nuku nĩkatã hatũ mae anua beabumawẽ taea nukubũ mae mishki kenebauni hanu bestibu tibi nũ dayashinabu anu nũ ana taeaibũ ¹⁶ã hatu haska wa ã hunibu namakis betsabu ana dayakubainaibũ habiatiri hatũ detenameti mabuya hatũ hashi inũ hatũ yura nemati mane turuakea inũ, pia inũ, hatũ mane tari saweshũ dayaibu mekea mapubaunabũ Judá enabu shanẽ ibu beshmasbũ hatu merabewakubainaibũ ¹⁷hanua habu dayakĩ mishki benibaunaibu habũ mabu hatu iashunaibu mekẽ betsawẽ hatũ matxatu txaiãpa tsumatã hanua mekẽ betsauri mishki inũ mabu betsa hatu bishũtãtanaibũ ¹⁸habũ mishki kenebauni dasibi dayaiburã, hatũ matxatu txineshetiki usuã dayakubainaibũ hanua ha hatũ trombeta nuku txã ashũturu ebe nikũkainaya ¹⁹dayai nũ pashkariamakẽ shanẽ ibumisbũ enabu inũ, yununikabu inũ, huni betsabu eã hatu yuikĩ: “Nukũ daya itxapa txaipaki. Nukũ mae kenebauni benãta pashkatã shukua tibi nũ dayakanaii. ²⁰Haskawẽ taeshũ nukuki sinataibu ma kemaibũ nĩkatã trombeta txã txã akaya nukuki dasi bukĩ matũ detenametiya bushãkãwẽ. Nukũ mekenika Deus nukube detenameshanikiki”, ã hatu wayamaki.

²¹Nuku haska wabiabu shaba tibi bari txaitanai mishki bebirã bebirãki māt̄xikubainaibu hunibu hatiri dayaibũ hatiri betsabũ hatu kesheshũ hashi tsumashũ uĩbauni mapui bari hikikainaya dayai henekubainaibũ ²²nũ haskaiitã dasibibu nũ dayakapabu inũ nukũ merabewanikabu hunibu hatu yuikĩ: “Jerusalém hirabi nũ dayai anurã, uke merã mekebauni meshu merã keshea hari ushai inũ bariri nũ dayaitiã nuku mekei hau mapukubainũbũwẽ”, akĩ hatu yunutã ²³hatu yunu bestiama eari bika tenenũ ika enabuya inũ, ẽ merabewanikabu inũ, habũ ea keshea detenamenikabu ebe bumisbu habubetã nukũ tari pekama bestibu tibi nukũ txatxtiya nũ ushakũkainiki.

**Haska Moisi Deusũ hãtxa keneni dasibibũ nĩkaibũ
hatu yuishunibukiaki, na hãtxarã**

7 ^{73b}Hatũ mae tibi anu Israelĩ enabu ushe 7tiã ma beima hatũ hiwe anu maniabũ

8 ¹Jerusalém anu hanu ũpash biti beputi shui bebũ hemaĩtĩ shaba ewapa anu yurã kaiã dasibi hanus itxabũ haska Senhor Deusũ Israelĩ enabu shinãmakĩ hawẽ yunuti inũ hawẽ nemati hãtxa una merã Moisi hatu keneshuni hau benũ kenenika yusinã Esdras yuiabu ²ha dukũ shaba inũ ushe 7tiã nukunabu Deusbe hãtxashunika Esdrasĩ una Moisi hawẽ yunuti inũ hawẽ nemati hãtxa keneni beshũ hunibu inũ, aĩbuaibu inũ, bake mishtĩbu habũ ma nĩkaibu hanus itxai keyuabu anu hatu bebũ beshũ ³⁻⁵ũpash biti beputi shui hemaĩtĩ dapi shaba ewapa anushũ yurã kaiã itxabu hatu bebũ hushũ penamahaira kene yuitiashũ yuikubaikĩ bari mananãbi hau heneshanũ tapu keyatapa ashiãbu anu Esdras nia ha dapi hawẽ yusiuri Matitias inũ, Sema, inũ, Anaías inũ, Urias inũ, Hilquias inũ, Maaséias mapuabu hanua betsabu hawẽ yusmauri Pedafas inũ, Misael inũ, Malquias inũ, Hasum inũ, Hasbadana inũ, Zacarias inũ, Mesulão mapuriabũ Esdras hau uĩkĩ nĩka pewanũbũ manaũri nishũ dasibibu hatu bebũ Moisi keneni una bepeshũ hatu yuikĩ haska wai uĩkĩ nĩka pehairawai dasibibu beni keyuabũ ⁶hanushũ mekenika Senhor Deus kushipa dasibi binu keyuatũ hãtxa itxapawẽ Esdrasĩ kẽwãkubainaya nĩkai dasibibũ mekẽ meshaĩ keyushũ kemakĩ yuikĩ: “Habiaskaki! Habiaskaki!” iki keyutã dasibu dãti iki maiki beti ishũ Senhor Deus kẽwãtã benitã nĩkai tsauabũ Esdrasĩ hui kushipawẽ unãshubira hatu yuishũkubainaya ⁷hanu habũ Esdras merabewakĩ Levĩ enabu Jesua inũ, Bani inũ, Serebias inũ, Jamim inũ, Acube inũ, Sabetai inũ, Hodias inũ, Maaséias inũ, Quelita inũ, Azarias inũ, Jozabade inũ, Hanã inũ, Pelaíasĩ tsauabu hatu yusĩkĩ ⁸Deusũ yunuti inũ hawẽ nemati hãtxa unaki keneni hui kushipawẽ yuikĩ hau shabakabi nĩkakĩ tapinũbũ Deusũ hãtxa shinãmati shabakabi hatu nĩkamakĩ yusĩkĩ hãtxa maewakĩ hatu haska wanibukiaki.